

ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг. Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах дараах хууль зүйн болон практик хэрэгцээ, шаардлага байна.

1.1. Хууль зүйн үндэслэл, шаардлага

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 11 дэх хэсэгт "...Гэр бүл, эх нялхас, хүүхдийн ашиг сонирхлыг төр хамгаална", Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт "Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихтэй тэмцэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцна" гэж тус тус заасан.

Мөн Монгол Улс 1990 онд нэгдэн орсон Нэгдсэн Үндэстний байгууллагын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцын Арван есдүгээр зүйлийн 1-д "Оролцогч улсууд эцэг, эх, хууль ёсны асран хамгаалагч, хүүхдийг асран халамжилж байгаа бусад хүн хүүхдийг бие бялдар, сэтгэл зүйн хувьд бүхий л хэлбэрээр дарамтлах, доромжлох, сөргөөр ашиглах, хайр халамжгүй орхих, зүй бусаар хандах, хэрцгийгээр харьцах, албадан хөдөлмөрлүүлэх буюу бэлгийн хүчирхийллээс хамгаалах зорилгоор хууль тогтоох, захиргааны, нийгмийн болон гэгээрлийн бүхий л шаардлагатай арга хэмжээ авна", 2-т "Хамгаалалтын ийм арга хэмжээ нь хүүхэд, тэднийг асран халамжилдаг хүмүүст шаардлагатай тусламжийг үзүүлэх зорилгоор нийгмийн хөтөлбөр боловсруулах, түүнчлэн хүүхдэд хэрцгийгээр хандахаас урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, мэдээлэх, авч хэлэлцэхээр шилжүүлэх, мөрдөн байцаалт явуулах, эмчлэх, шаардлагатай тохиолдолд шүүх ажиллагаа явуулах болон бусад арга хэмжээг тусгасан журмыг агуулна" гэж тус тус заасан.

Ийнхүү Монгол Улсын Үндсэн хуулиараа болон нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, конвенцоор хүлээсэн хүүхдийн эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, хангах, эрхийг зөрчихөөс урьдчилан сэргийлэхэд шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх үүргийн дагуу 1996 онд Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай хуулийг баталсан бөгөөд тус хуулийг 2016 онд хүчингүй болгож, Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг тус тус шинээр батлан мөрдөж байна.

Өнгөрсөн хугацаанд Хүүхэд хамгааллын тухай хуульд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Соёлын тухай хууль болон салбар дундын харилцааг зохицуулах бусад хуулийн шинэчлэлийг дагалдан 6 удаа нэмэлт, өөрчлөлт орсон байна. Тухайлбал, 2016 онд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгатай холбоотойгоор оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөөр хамтарсан багийн чиг үүрэгтэй холбоотой заалтуудыг Хүүхэд хамгааллын тухай хуулиас хасаж, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуульд оруулсан.

2018 онд Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын дарга болон аймаг, нийслэл, дүүргийн газар, хэлтсийн даргыг томилох, чөлөөлөх заалтыг нэмж, Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрыг хүүхэд, гэр бүлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага болохыг тодорхойлсон. Мөн 2019 онд Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга, 2021 онд Соёлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга батлагдсантай холбоотой Хүүхэд хамгааллын тухай хуульд олон нийтийн арга хэмжээ, үйлчилгээ, соёл, спортын үйл ажиллагаанд хүүхэд хамгаалахтай холбоотой тодорхой заалт бүхий нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулжээ.

2017 онд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн эрхийн хорооноос “Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцын хэрэгжилтийн талаарх Монгол Улсын 5 дугаар тайлан”-д өгсөн дүгнэлт, зөвлөмжөөр Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцод нийцүүлэн үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, шаардлагатай бүх арга хэмжээг авах, ялангуяа шаардлагатай санхүү, хүний нөөцийг хангалттай хуваарилахад илүү анхаарахыг зөвлөсөн.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Алсын хараа 2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого”¹-ын 2.3.1-д “Хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжсэн, судалгаа, нотолгоонд суурилсан, гэр бүлд ээлтэй хөгжил, хамгааллын үр ашигтай тогтолцоог бүрдүүлнэ” гэж тус тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Алсын хараа 2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”²-ны 2.3.2-т “Хүүхдийн эрх, хөгжил, хамгааллын тогтолцоог бэхжүүлж, хүүхэд, гэр бүлд ээлтэй, тэгш боломж бүхий нийгмийн хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэн, олон үндэстний гэр бүлээс гаралтай, хөгжлийн бэрхшээлтэй, шилжин суурьшигчид, эмзэг болон эрсдэлт бүлгийн гэр бүлийн хүүхдүүдийн тэгш эрх, аюулгүй байдлыг хангана” гэж тусгасан.

Түүнчлэн Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”³-ийн 2.5.8-д “Гэр бүл, хүүхэд, залуучууд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийг дээдэлсэн, нийгмийн бүх бүлгийн оролцоог хангасан хүний хөгжлийн цогц бодлого хэрэгжүүлнэ” гэж, Улсын Их Хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл”⁴-д “Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн давхардал, хийдлийг арилгах, уг хуулиар хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний хувьсах зардлыг батлах эрх зүйн үндсийг бий болгох, хүүхдийн эрхийг

¹ <https://legalinfo.mn/mn/detail/15406>

² <https://legalinfo.mn/mn/detail/15406>

³ <https://legalinfo.mn/mn/detail/15586>

⁴ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawid=16147375266521>

хамгаалахад эцэг, эх, олон нийт, байгууллага, хуулийн этгээдийн үүргийг нарийвчлан тусгах, түүнчлэн хүүхдийг эрсдэлт нөхцөлд орохоос урьдчилан сэргийлэх, хүүхэд, гэр бүлд үзүүлэх хамгааллын үйлчилгээний төрлийг тодорхой болгох, үйлчилгээг хүргэх үйл явц, хяналт, хүүхэд хамгаалал, гэр бүлийн чиглэлээр ажиллах нийгмийн ажилтныг давтан сургах, эрх олгох, үйлчилгээний үр дүнг тооцох эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох замаар хүүхэд хамгаалал, хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээг илүү нарийвчлан зохицуулах” гэж тусгасан байна.

Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцоор хүлээсэн хүүхдийн эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, хангах, түүнийг зөрчихтэй тэмцэх төрийн үүрэг, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн эрхийн хорооноос өгсөн дүгнэлт, зөвлөмж болон дээр дурдсан бодлогын баримт бичгийн хүрээнд хүүхдийг нийгмийн бүх орчинд зүй бус хандлага, дарамт, мөлжлөг, үл хайхрах байдал, ялгаварлан гадуурхал, дээрэлхэлт, хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах зорилгод нийцүүлэн шинэчилнэ.

1.2. Практик үндэслэл, шаардлага

Монгол Улсын хүн амын 36.2 хувийг 18 хүртэлх насны хүүхэд эзэлж байгаагаас хагас өнчин хүүхэд 36363, бүтэн өнчин хүүхэд 2911, үрчлэгдсэн хүүхэд 1478, хүнсний эрхийн бичигт хамрагддаг хүүхэд 76063⁵, нийгмийн халамжийн зайлшгүй дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай өрхөд амьдарч байгаа 460344⁶, эрсдэлт нөхцөлд амьдарч байгаа хүүхэд 14207, түр хамгаалах байр, нэг цэгийн үйлчилгээний төвөөр үйлчлүүлсэн хүүхэд 3226, асрамж халамжийн 30 төвд 1031 хүүхэд амьдарч байна⁷. 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар Хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд ирсэн нийт 111776 дуудлагаас зорилтот дуудлага 64811, хүүхэд хамгааллын кейсийн тоо 9 224 байна⁸.

Мөн хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 1540, гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүүхэд 2014, гэмт хэргийн улмаас нас барсан хүүхэд 92, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэд 177, бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн 358 хүүхэд байсан ба бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхдийн 70 орчим хувь нь гэр бүлийн орчинд ураг төрлийн хүрээнд хүчирхийлэлд өртсөн байна⁹.

Хүүхэд хамгааллын тухай хууль хэрэгжиж эхэлснээс хойш хүүхдийн хамгаалал, хөгжлийн чиглэлээр зарцуулсан хөрөнгө 2017 онд 900.1 сая төгрөг байсан бол 2018 онд 6.4 тэрбум төгрөг, 2019 онд 7.6 тэрбум төгрөг, 2020 онд 6.4 тэрбум төгрөг, 2021 онд 8.0 тэрбум төгрөг, 2022 онд 8.0 тэрбум төгрөгт хүрч 8 дахин нэмэгдсэн байна.

Хэдийгээр хүүхэд хамгааллын төсөв нэмэгдсэн боловч хүчирхийлэлд өртсөн ба өртөх өндөр эрсдэлтэй хүүхдэд хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг бүрэн гүйцэд, тасралтгүй, тогтвортой хүргэж чадахгүй, хамгааллын үйлчилгээний үе шат, кейс менежментийг бүтэн зургаар нь тодорхойлж, төлөвлөж, хүргэж, үнэлж,

⁵ ХХҮЕГ-ын Өрхийн мэдээллийн сан. 2022 он

⁶ ХХҮЕГ-ын Өрхийн мэдээллийн сан. 2022 он

⁷ ГБХЗХГ-ын мэдээллийн сан. 2022 он

⁸ ГБХЗХГ-ын мэдээллийн сан. 2022 он

⁹ Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн танилцуулга, ЦЕГ. 2022 он

хянаж, санхүүжүүлээгүй¹⁰, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ, түүний дотор хамтарсан багийн үйлчилгээнд зардал хуваарилагдахгүй байгаа нь үйлчилгээний түвшин, хэлбэр, үйлчилгээг хүргэх үйл явц, нэр төрөл, зардал тооцох аргачлал тодорхой бус, нийгмийн ажлын үйлчилгээг хүргэх, мэргэжлийн удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах шат, шатны төрийн байгууллагын чиг үүрэг тодорхой бус байгаатай холбоотой.

Хүүхдэд үзүүлэх хамгааллын үйлчилгээ нь зөвхөн гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдэд болон төвлөрсөн асрамж, түр хамгаалах байр зэрэг институтчилэгдсэн хэлбэрт төвлөрч, эрсдэлт нөхцөлд байгаа болон алслагдсан орон нутгийн, Монгол Улсын хилийн гадна байгаа хүүхэд, харьяат бус хүүхдэд хүртээмжгүй, мөн асралт гэр бүлтэй адил удаан хугацаанд гэр бүлд тулгуурласан, гэр бүлтэй адилтгах орчинд нь дэмжин хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээ дутагдалтай, кейсийг илрүүлэх, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийхээс кейсийг хаах хүртэл дараагийн шатны хамгааллын нийгмийн ажил үйлчилгээ бүрэн хийгдэхгүй байна.

Иймд хүүхэд хамгааллын төсвийн зарцуулалтын үр өгөөж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, хамгаалал шаардлагатай хүүхэд бүрд хүрч үйлчлэхийн тулд хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний түвшин, хэлбэр, үйлчилгээг хүргэх үйл явц, нэр төрлийг тодорхой болгох, төсвийн хуваарилалтыг үйл ажиллагаа, үр дүнгийн үзүүлэлт, эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдийн тоо, хүн амын тоо зэрэг статистик мэдээлэлд тулгуурлаж хийх, санхүүгийн зарцуулалт, аргачлал, хяналтыг сайжруулах зэрэг хууль, эрх зүйн шинэчлэлийг цогцоор нь хийх шаардлагатай байна.

Хуульд хамтарсан багийн хүүхэд хамгааллын чиглэлээр ажиллах чиг үүргийг оруулах, хүүхэд, гэр бүлийн асуудал хариуцсан орон нутгийн байгууллагатай хэрхэн ажиллах, хүүхэд хамгааллын тохиолдлыг мэдээлэх, холбон зуучлах үйлчилгээний зохицуулалт, нийгмийн ажлын мэргэжлийн удирдлага ба менежментийн дэмжлэгийг тодорхой болгох хэрэгцээ шаардлага байгааг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн Сантай хамтран хийсэн Хүүхэд хамгааллын хуулийн хэрэгжилтийн үнэлгээний тайланд онцлон тэмдэглэсэн.

Мөн Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенц болон олон улсын бусад сайн туршлагад нийцэж байгаа эсэхийг судалсан дүн шинжилгээгээр хүүхдийн эрхэд суурилсан хандлагад нийцсэн үг хэллэгийг тууштай хэрэглээгүй, хүүхдийн дээд ашиг сонирхлыг нэн тэргүүнд харгалзан үзэх зарчмыг бүрэн тусгаагүй, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ, хүүхдэд хамааралтай аливаа шийдвэр гаргахад хүүхдийн үзэл бодлоо илэрхийлэх хүүхдийн эрхийг хэрэгжүүлэх асуудлыг тусгаагүй, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн хэлбэрүүдийг хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолтод зааж өгөөгүй байна хэмээн дүгнэсэн.

Иймд Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, олон улсын гэрээ, тэдгээрийн үзэл баримтлалд нийцүүлэх, хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёоны тодорхойлолтыг өргөжүүлэх, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний нэр

¹⁰ Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн хэрэгжилтийн үнэлгээ: Монгол Улс, НҮБ-ын Хүүхдийн Сан, Корам Интернейшнл. 2021 он

төрөл, хүргэх үйл явц, үүрэг хүлээгч, оролцогч талуудын чиг үүргийг тодорхой болгох, хамтарсан багийн үйл ажиллагааг эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхэд рүү чиглүүлж өргөжүүлэх, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний хувьсах зардлыг батлах эрх зүйн үндсийг бий болгох шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулан, батлуулах зайлшгүй шаардлагатай гэж үзлээ.

Хоёр. Хуулийн төслөөр зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1.2-т “хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсны улмаас хуулийн бүтэц, уялдаа алдагдахад хүрэх, эсхүл тухайн хуулийн нийт заалтын 50-иас дээш хувьд нэмэлт, өөрчлөлт орох бол” гэж заасны дагуу хуулийн төслийг шинэчилсэн найруулгын төсөл хэлбэрээр боловсруулах бөгөөд дараах асуудлыг тусгана. Үүнд:

Хуулийн төслийн Нэгдүгээр бүлэгт Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцын үзэл санаа, зарчимд нийцүүлэн хуулийн зорилт, хүүхэд хамгааллын зарчим, нэр томъёог тодорхойлж, хуулийн үйлчлэлийн хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.

Тухайлбал, хуулийн үйлчлэлд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байгаа гадаад улсын болон харьяалалгүй хүний хүүхэд хамрагдах, хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолтыг олон улсын жишигт нийцүүлэн шинэчлэн тодорхойлох, хүүхэд хамгааллын зарчмуудыг Хүүхдийн эрхийн конвенцод нийцүүлнэ.

Хуулийн төслийн Хоёрдугаар бүлэгт Хүүхэд хамгааллын тогтолцоог тодорхойлж, хүүхэд хамгааллын бодлого зохицуулалт, хамгааллын үйлчилгээг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллах төрийн байгууллагуудын чиг үүргийг тодорхойлно.

Мөн хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг анхан шатанд үзүүлэх хүүхэд, гэр бүлийн нийгмийн ажилтан, Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо, хамтарсан багийн үйл ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.

Хуулийн төслийн Гуравдугаар бүлэгт Гэр бүл, нийгмийн орчин дахь хүүхэд хамгааллын хүрээг өргөжүүлж, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа дахь хүүхэд хамгаалал, гамшиг, онцгой байдлын үеийн хүүхэд хамгааллын зохицуулалт, сүм, хийдийн дэргэдэх сургуульд сурч байгаа болон үйлчлүүлж буй хүүхдийн хамгааллыг тусгаж, төрийн болон төрийн бус байгууллагын хамтын ажиллагаа, салбаруудаас үзүүлэх хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ болон мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлт, зохицуулалтыг тогтоож, хүүхэд хамгааллыг хэрэгжүүлэгч, оролцогч талуудын эрх, үүргийг заана.

Хуулийн төслийн Дөрөвдүгээр бүлэгт Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг шинээр томъёолж, кейс менежмент буюу эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхэд, гэр бүлтэй ажиллах нийгмийн ажлыг мэргэжлийн удирдлага, нийгмийн ажил, үйлчилгээний мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ, хяналт, хариуцлагын тогтолцооны хүрээнд явуулах зохицуулалтыг тусгана.

Хүчирхийлэлд өртсөн, өртөх эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдийн аюулгүй байдал, амь нас, эрүүл мэндийг хамгаалах шуурхай тусламжийн үйлчилгээ, хүчирхийлэл, дарамт, үл хайхрах явдлын улмаас үүссэн бие махбод, сэтгэл санаанд үүссэн үр дагаврыг арилгах саармагжуулах, хүүхдийг хэвийн амьдралд ороход нь туслах, гэр бүлийн орчинд болон гэр бүлээс тусад нь хамгаалах, нөхөн

сэргээх үйлчилгээ, хүүхэд хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилтот болон зорилтот бус олон нийтэд чиглэсэн урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээ гэсэн гурван түвшний цогц үйлчилгээг үе шаттайгаар хүүхэд, гэр бүлд мэргэжлийн түвшинд төр, иргэний нийгмийн түншлэл, мэргэшсэн төрийн бус байгууллагаар хамтран үзүүлэхээр тодорхойлно.

Хуулийн төслийн Тавдугаар бүлэгт хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхэд, гэр бүлтэй ажиллах нийгмийн ажлыг мэргэжлийн удирдлага, нийгмийн ажил, үйлчилгээний мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ, хяналт, хариуцлагын тогтолцооны хүрээнд явуулах зохицуулалтыг тусгана. Нийгмийн ажлын мэргэжлийн удирдлага, түүний үйл явцыг дэлгэрүүлэн тодорхой болгож, тохиолдолд суурилсан менежментийг нэвтрүүлэхэд чиглэсэн зохицуулалтыг тусгана.

Хуулийн төслийн Зургадугаар бүлэгт Хүүхэд хамгааллын бодлого, үйл ажиллагааны хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, үр дүнг тооцох эрх зүйн зохицуулалтыг тусгана.

Хуулийн төслийн Долдугаар бүлэгт Хүүхдийн эрхийн зөрчил, гэмт хэрэгт хүлээлгэх хариуцлага болон хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацааг заана.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засаг, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар хүүхдийг асран хамгаалах, сайн сайхан байдлыг хангах эцэг, эх, гэр бүл, асран хамгаалагч, төрийн болон бусад оролцогч талуудын үүргийг баталгаажуулна.

Хүүхэд нь тусгай эрх болон хамгаалалт шаардлагатай эрх эдлэгчийн хувьд түүний эрхийг баталгаажуулсан хууль байна.

Хүүхэд хамгаалах төрийн байгууллагын бүтэц, тогтолцоо, чиг үүрэг бүх түвшинд тодорхойлогдож, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг мэргэжлийн түвшинд, шаардлагатай хүүхэд бүрд хүртээмжтэй хүргэх болно.

Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ хүргэх түвшин, үйл явц, хэлбэрүүдийг тодорхойлж, салбаруудад хүүхэд хамгааллын төсөв хуваарилагдаж, хүүхэд хамгаалалд зориулсан төсвийн үр ашиг, өгөөж сайжирч, хамгаалал шаардлагатай хүүхэд бүрд чанартай цогц үйлчилгээг үзүүлэх эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

Магадлан итгэмжлэгдсэн, мэргэшсэн төрийн бус байгууллагаар хүүхэд хамгааллын мэргэжлийн үйлчилгээг анхан, дунд шатанд, шаардлагатай хүүхэд, гэр бүлд хүргэх, санхүүжилт, хяналт, хариуцлагын эрх зүйн үндэслэлүүд бий болно.

Нийгмийн бусад салбаруудад хүүхэд хамгааллын бодлоготой байхыг хуульчилж өгснөөр хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийг үл тэвчих олон нийт, нийгмийн хандлагыг бий болгоно.

Хэдийгээр тус хуулийн төсөл батлагдсанаар улсын төсвөөс гарах зардал цаашид нэмэгдэх боловч хуулийг хэрэгжүүлснээр хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийг бууруулахад хамгийн чухал нөлөө, үр дүнг үзүүлэх болно.

Дөрөв. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болон хүчингүй болгох хуулийн талаар холбогдох хууль тогтоомжтой уялдсан байдал, хуулийн төслийг дагалдан гарах хууль тогтоомжийн төслийн талаар

Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай хууль болон Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээтэй нийцүүлэн боловсруулна.

Хуулийн төслийг дагалдан Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай, Нийгмийн халамжийн тухай, Гэр бүлийн тухай, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай, Эрүүл мэндийн тухай, Хууль зүйн туслалцааны тухай, Гамшгаас хамгаалах тухай, Онц байдлын тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай, Иргэний улсын бүртгэлийн тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр, бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай, Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль болон бусад хуульд тус тус нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл, Хууль хүчингүй болгох тухай болон бусад холбогдох шаардлагатай хуулийн төслүүдийг боловсруулна.